

PLIF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

Så dömde man lagbrytare förr i tiden

Bestraffningarna förr i tiden kan delas in i tre grupper - böter, skamstraff och dödsstraff

Böter kunde man drabbas av även för sådant som inte är straffbart i dag. Förolämpningar var allvarliga, eftersom hedern betydde så mycket. Sabbatsbrott innebar att man inte fick arbeta på helgdagar, och ”avfall från den rena evangeliska läran” var mycket allvarligt. Brott mot kyrkan ledde ofta till dubbla böter

Böter för misshandel var mycket vanligt. Att aga barn var naturligt, och även om agan urartade till misshandel och barnets död, blev straffet ofta bara böter. Om man däremot slog sin hustru gul och blå, så fick man betala dubbla böter.

Skamstraff innebar att man fick stå eller sitta och skämmas inför befolkningen. Att hamna i kyrkstocken var ett sådant straff. Offret satt då fast med benen i en stock. Förbipasserande kunde spotta eller kissa på offret eller uttala förnedrande ord.

Alla domar med horsbrott skulle pliktas i kyrkan. De skyldigas namn meddelades under gudstjänsten, och de skyldiga skulle bekänna sina synder. Inne i kyrkan fanns en särskild pliktpall, den sk. horpallen, som de syndande fick stå på under gudstjänsten.

Dödsstraff var ett mycket vanligt straff. När Gustav III blev kung 1771, fanns det dödsstraff för 68 olika typer av brott. Han strök dock några av dem - bl.a. för trolldom, tvegifte, dubbelt hor, och för den som gripits för fjärde resan stöld.

Bilden till höger togs i smyg och kunde visas först långt senare. Den visar hur Sveriges siste skarprättare Anders Dalman (den långa mannen till vänster) står beredd att utföra sin första avrättning 1890. Den dömda är Yngsjömörderskan, Anna Månsdotter. Hon hade året innan strypt sin svärdotter och blev den sista kvinnan, som avrättades i Sverige.

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte

lördagen den 14 september

klockan 14.00

i Kristdala församlingshem

Mötesförhandlingar

Birger Bring talar om

Adel, präster, skojare och bönder -

Kristdalabor genom historien

Välkomna Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2013/2014

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Sam Blixt	ordförande, dataansv.	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Anders Thunberg	v. ordf, redaktör	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Edith Carlsson	v. sek., ansv. brevfr.	0491 - 930 14	elga@telia.com
Anders Rotviker	kassör	0491 - 620 11	anders.rotviker@telia.com
John-Olof Dillström	v. kassör	0491 - 919 22	j-o.d@hotmail.com
Britt Maria Ekstrand	ansv. mailfrågor, dataansv.	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	b.dahleman@hotmail.com
Gunnar Håkansson	styrelseledamot	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
Ingvar Andersson	suppleant	0491 - 183 59	ingvar.an@hotmail.se
Ulf Waltersson	suppleant	0490 - 720 68	ulf@waltersson.com
Sven-Åke Fogelqvist	suppleant	0491 - 154 93	fogelqvist.sven-ake@hotmail.se
Leif Norrgård	valberedning	0491 - 811 58	prostenleif@hotmail.se
Olov Ryner	valberedning	0491 - 511 00	
Christina Dannesäter	valberedning	0491 - 240 47	christina.dannesater@hogsby.net
Morgan Corneteg	hemsida och CD-skivor	0491 - 774 38	morgan.corneteg@telia.com

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1 900 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller **E-postadress: anders.0491766411@telia.com**

PLF har också en hemsida **www.plfoskarshamn.se**

Bidrag kan också sändas till e-postadress: **info@plfoskarshamn.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 107 utkommer den 23/10 2013

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare). Övriga styrelsemedlemmar deltar i det redaktionella arbetet.

Ordföranden har ordet

Vi har haft en varmare och skönare sommar än de senare åren, men det kunde regnat lite mera på nätterna. Man kunde ha sluppit blix och dunder, som förstört två modem på en månad. Vi har haft tillräckligt många blixar, som varit snälla även mot datorer och modem. Det har varit glädjande att ha en årsgammal Siri i sängen varje morgon i nästan en månad.

För PLFs del vill jag tacka alla, som hjälpt till med registreringen till databasen, framförallt till nya CD-2 som vi kommer att premiärsälja vid riksstämman i Köping den 23-25 augusti. Den tredje versionen av CD-2 kommer att innehålla närmare 1,4 miljoner poster, vilket är mera än vad andra versionen av CD-3 innehöll, som vi premiärsålde vid släktforskar dagarna i Gävle förra hösten. Det är också nästan 50 procent flera poster än version 2009 av CD-2 hade.

Vi har fått mycket beröm gällande CD-skivorna, eftersom man enkelt kan söka över ett större geografiskt område med våra skivor. Många önskar att flera föreningar skulle göra likadana skivor för övriga delar av Sverige. Vi håller med dessa när vi söker efter personer i större områden både i Götaland, Svealand och Norrland. Vi besökte anbyttardagen i Kallinge den 20 april och Hornmarken i Horn den 13 juli. Där tyckte man likadant.

Vid nästa föreningsmöte den 14 september, som äger rum i Kristdala församlingshem, kommer Birger Bring att berätta om kända kristdalasläkter, som Sabelsköld, Körling, Meurling och Fallebo Gök eller Doktor C W Roback.

Det kan vara intressant att få veta mera om så många olika personligheter.

Sam Blixt

Köp PLFs CD-skivor i Köping - Hall B!

*CD 1 omfattar 50 socknar i Östergötland och norra Kalmar län
CD 2 Omfattar mellersta Kalmar län och östra Jönköpings län
CD 3 omfattar södra Kalmar län och en del församlingar i Blekinge och Kronobergs län
CD 4 omfattar hela Öland
OBS Ny version av CD-2*

För mera detaljer om innehållet och hur Du betalar, gå in på <http://plfoskarshamn.se/> och klicka på "CD-skivor", eller <http://samblixt.se/PLF/CDskivor.htm>

*Priset på skivorna är 400 kr/st - för PLF-medlemmar 300 kr/st
PLF-medlemmar, som har köpt CD-1 och CD-4, Version 1, betalar endast 150 kr om de anger både medlemsnummer i PLF och serienummer på gamla versionen av CD-1 till CD-4
Plusgiro 40 09 38-7 eller bankgiro 386-0475*

*Observera! Glöm ej portot som är 35 kr/försändelse
Vid köp på Släktforskar dagarna i Köping slipper Du porto
Monter B15 PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN*

Demonstrationer av PLFs databas och CD-skivor

har skett vid Anbyttardagen i Folkets Hus, Kallinge den 20 april
Högsby Bibliotek, Högsby den 27 april,
Hornmarken, Horn den 13 juli och Misterhults hembygdsförenings
Hembygd dag, Misterhults församlingshem den 11 augusti.

Kommerserådet Zakarias Danielsson från Korparyd i Virserum

Stina Petersdotter (1791-1857)

Per Johan Petersson (1808-83)

Bilderna ovan föreställer hustrun till bonden i Triabo Gustaf Kindberg och hennes bror Per Johan Petersson, vilken var bonde i Hässelid i Virserum. Dessa två fotografier kan vara de äldsta som finns bevarade på privatpersoner från Virserum, tagna redan på 1850-talet. Stina fotograferade sig som tidigare omnämnts i Växjö (PLF-Nytt nr 89, 2009 sid 5). Enligt Birger Linde i Björkmossa skulle kortet ha tagits i Växjö 1856. Det mest troliga är att detta skedde den 17 oktober 1856 hos fotograferna Sören Sörensen och C. Simonsen, som var de enda kända fotograferna som hade ateljé där det året. Bilden på brodern ska vara tagen året innan enligt Birger Linde, alltså 1855. Då fanns väldigt få fotografier i närområdet. Eftersom Per Johan hade en kusin i Karlskrona (se nedan) och hans dotter vistades där under 1862 enligt husförhöret, så kan fotograferingen skett där. Lustigt nog är det i så fall då samme Sören Sörensen som tagit bilden eftersom det inte verkar ha funnits någon annan fotograf där. Sören Sörensen öppnade sin ateljé i Karlskrona omkring den 30 juni 1855. Så kanske Per Johan rekommenderade sin storasyster att besöka Sörensen, när han kom till Växjö året efteråt.

De intressanta bilderna och en begravningsinbjudan från Karlskrona fick mig intresserad av att ta reda på mer om denna släktgren. Begravningsinbjudan är ställd till Stinas far bonden Peter Larsson i Korparyd och det är Zakarias Danielsson, som är kommerseråd (en

högre chef inom Kommerskollegium) i Karlskrona som avlidit. Det visar sig att Zakarias är morbror till Stina och Per Johan på bilderna ovan.

Stinas mor Lisa och hennes bror Zakarias var födda på samma gård i Korparyd, som Stina bodde på, när hon gifte sig med Gustaf Kindberg. Deras föräldrar var Daniel Sunesson och hans hustru Maria Nilsdotter. Efter Daniels död gifte Maria om sig med bonden Jonas Jonsson i och bosatte sig i Borddstorp i Stenberga och där föddes Lisa och Zakarias halvsyster Margareta Jonsdotter (gift Wideman se nedan!). Maria i sin tur var dotter till riksdagsmannen Nils Zachrisson (1711-92) och hans hustru Ingrid Carlsdotter (1717-90) i Broddstorp i Stenberga.

Efter uppväxten i Korparyd kom Zakarias till Karlskrona. Han gifte sig med Petronella Dorothea Lind (1781-1835) och fick med henne fyra döttrar:

* Johanna Maria Danielsson (1803-1874), som var gift med vicekonsuln för Portugal och handlanden i Karlskrona Peter Fredrik Fagerlund. Han avled med stora skulder 1835. Härefter gifte hon om sig med doktorn och docenten Jacob Hinric Berggren, som hörde till kretsen kring skalden Erik Johan Stagnelius. Berggren författade flera medicinska skrifter och omnämns bl.a i Svenska Läkarsällskapets årsberättelse 1817. Makarna flyttade till Stockholm där Berggren avled 1844 och änkan 1874. Hon hade fyra barn i första äktenskapet. Sonen Edvard Zakarias blev en

berömd topografisk författare.

* Amalia Charlotta Danielsson (1807-63) kallade sig kammarherrinna, eftersom hennes make Fritz Wilhelm Rappe var kammarherre. Han var också kapten. Makarna ägde herrgården Dalby i Nättraby intill Karlskrona och båda avled där. Det berättas om henne, att hon var mörk och hade vackra drag och var en älskvärd personlighet. Makarnas porträtt finns på Statens Porträttarkiv. Amalia och Fritz Wilhelm hade flera barn. Mest intressant är nog dottern Thorborg Rappe, som blev en av pionjerna inom psykiatri i Stockholm, där hon startade och drev vårdhem för psykiskt sjuka kvinnor. Intressant är att hon inte hade någon utbildning utan all kunskap byggde på hennes egna erfarenheter. Hon var svenska regeringens ombud på kvinnokongressen i Chicago 1893. Tidigare hade hon och hennes make byggt Sjöholmen i Lemnhult i Småland, där de bodde en tid, och vi kan vara övertygade om att hon där träffade sina släktingar i Triabo och Korparyd i närområdet.

* Emelie Sophie Danielsson (1810-94) bodde vid sin död i Karlskrona och var ogift. Hon har beskrivits som en voluminös, sidenklädd och förmögen gammal fröken.

* Fredrique Vilhelmina Danielsson (1813-47) var gift med Gustaf Philip von Krusenstjerna (1797-1849). De ägde en gård i Wedby i Augerum, och där avled Fredrique. Sonen Philip von Krusenstjerna (1836-1908), som var gift med sin släkting Anna Hermina von Krusenstjerna, är speciellt intressant eftersom deras hem i Kalmar, Krusenstjernska gården, numera är museum.

Redan 1808 är Zackarias Danielsson handelsman i Karlskrona, och en stor affärsman och donator. Hemmet ansågs vara det rikaste och angenämaste i Karlskrona. Han var då också ägare till Wedby nr 53 i Augerum strax utanför staden. Sedan blev han också redare.

Han verkar ha haft en omfattande verksamhet med fartyg runt om i Europa. År 1819 förlorades en skonert, som ägdes av handlande Zakarias Danielssons med namnet "Phoenix" på "engelska bankerna". Troligen räddades besättningen. Några år senare 1823 förlorades också hans fregattskepp "Carl Johan" i Svarta Havet. Inte heller då omkom någon i besättningen. 1821 hade redaren Zakarias Danielsson öppnat reguljär ångbåtstrafik med en hjulångare mellan Karlskrona och Stockholm. Den hade en 44 hästkrafters motor. Resan till Stockholm gick på tre dagar.

Zakarias Danielsson var också riksdagsman, liksom

hans morfar varit tidigare. År 1823 ägde den första lagtima riksdagen rum efter det nya statsskickets införande 1809 och då fick Danielsson resa till Stockholm. På riksdagen var Danielsson bl.a med om att besluta om beviljandet av ett stort anslag om vattenledning i Karlskrona. Som riksdagsman försökte han sedermera förhindra att Ronneby skulle bli stad, eftersom det negativt skulle kunna påverka Karlskronas framtid. Han lyckades också med detta, och Ronnebys ansökan att bli stad avlogs 1828/29.

Affärsverksamheten förefaller ha varit framgångsrik, eftersom Zakarias Danielsson, som då blivit kommerseråd den 15 januari 1829 köpte en tredjedel av Gotska Sandön (som spekulationsobjekt), från handlanden Johan Thelander i Karlskrona. Denna del av ön såldes av Danielssons arvingar 1838. Zakarias Danielsson köpte också herrgården Marielund 1832. Gården ligger i Nättraby intill Karlskrona. Den bestod av en huvudbyggnad i trä i två våningar samt en flygel. Efter hans död övergick den till dottern Amalia och hennes make Fritz Wilhelm Rappe.

Danielsson startade också Karlskronas första måttlighetsförening den 4 maj 1831. "Varje välfredad för nykterhet och måttlighet nitälskande person av vad stånd och villkor som helst" inbjöds att bli medlem i föreningen.

Han avled 1837 vilket meddelas i den bevarade begravningsbiljetten till släktingarna i Triabo:

"Tillkännagifves att Commerce-rådet Zacharias Danielsson stilla afled i Carlskrona den 12 April 1837, kl. 3 eftermidd.. i en ålder af 64 år jac. 1:12 S. B. U" (SBU = sorgens beklagande undanbedes).

I bouppteckningen den 11 juli 1837 (inlämnad 12 december 1839) som omfattar 52 sidor och som gjordes på Wedby i Augerum, där Zakarias Danielsson bodde vid sin död, betecknas rummen som "gula förmaket, röda förmaket, salen, hwardagsförmaket, sängkammaren, blå rummet, pigkammaren, mamsellernas rum, Löjtnant Rappes rum, det röda rummet, det gula rummet, fruns rum, contoret och det inre contoret". Möblemanget verkar fantastiskt med förgyllda bord, fina långgardiner och mängder med eleganta möbler. Förmögenheten omfattade mer än 250 000 riksdaler banko, vilket i dagens penningvärde är mer än 10 miljoner kronor. Boet uppgavs av halvsystemen änkefru Wideman (se nedan) och dotter Emelie.

I samband med kommerserådets död inrättades en donationsfond kallad "Avlidne kommerserådet Zakarias Danielssons donationsfond" innehållande 1,333 rdr 16

sk, vars ränteavsättning skulle användas för undervisning åt sådana ungdomar, som på grund av arbete ej kunde bevista några vardagsskolar. Medlen användes till en söndagsskola, som ingick i Karlskonas fattigvård. Denna skola fick redan från starten en vidsträckt betydelse och omfattades med stor välvilja av allmänheten.

Zakarias Danielsson halvsystem änkefru Wideman var gift med inspektorn på bl.a Wedby Anders Wideman och avled på Wedby nr 57 i Augerum. De hade dottern Maria Beata f. 3 juni 1813 i Augerum. Som faddrar vid dopet omnämns Zakarias Danielsson och hans mor, barnets mormor, som kommit från Jönköping (= rimligen Jönköpings län) till Augerum. Hon var då 58 år, en imponerande resa för en kvinna ur allmogen.

Helt uppenbart fanns kontakten kvar med släktingarna i Virserum, eftersom de inbjöds till begravningen. Kontakten styrks vidare av två vackra hallstämplade speglar, som överlämnats från "Morbror Danielsson i Karlskrona" till släkten i Triabo. Per Johan Peterssons dotter vistades ju också som ovan nämnts i Karlskrona 1862, vilket också styrker kontakterna.

Uppsala den 6 mars 2013

Claës Linder

Litteratur och källhänvisningar

Kyrkoarkivalier och bouppteckningar för Virserum, Stenberga, Karlskrona, Augerum och Nättraby

Muntliga traditioner förmedlade av Birger Linde, Björkmossa, Virserum

Bromé, Janrik, Karlskrona stads historia / på uppdrag av Karlskrona stadsfullmäktiges historiekommitté, Karlskrona 1930-34

Eckerbom, Jonas m.fl., Speglingar - tidigt foto i Blekinge, Blekingeboken 2012

Hillbom, Rune, Langemark, Erik, Karlskrona 300 år: en återblick i ord och bild, 1978

Rittsel, Pär, Växjö framför kameran 1847-1900, Kronobergsboken 1977

Thörn, Knut, Anteckningar om släkten Thörn, Blekingeboken 1932

Claës Linder kommer inom kort att ge ut en bok. Den handlar om Algot Danielsson, en släkting, som levde större delen av sitt liv i Björkmossa och som hade mycket att berätta om sin släkts gamla öden och muntliga traditioner.

Släktforskardagarna i Köping den 23-25 augusti

Bergslagen och järnet

Släktforskardagarna arrangeras varje år någonstans i Sverige. I år är det Köpings tur, och årets tema är Bergslagen och järnet. Det är ett tredagarsarrangemang, som lockar släktforskare från hela Norden. Det hela börjar på fredagen med den stora riksstämman, då ombud från hela landet samlas för att välja styrelseledamöter till Sveriges Släktforskarförbund och diskutera och besluta om gemensamma angelägenheter.

Under lördagen och söndagen blir det utställningar, föreläsningar och seminarier för alla med intresse för släkt- och hembygdsforskning. Ett 60-tal släktforskarföreningar från hela Norden kommer att ställa ut vid en egen monter i två stora utställningshallar. Ingen annanstans kan man få en sådan översikt över Släktforskarförbundets verksamhet som vid de årliga släktforskardagarna. Besökssiffran brukar passera 4 000.

PLF, som varit med i alla år, kommer också nu att visa upp sig i en egen monter och då framför allt att presentera sin egen databas. PLF kommer också att delta i riksstämman med tre representanter - Sam Blixt, Anders Thunberg och Anders Rotviker.

Bland de cirka tjugo föreläsare, som besökarna kan lyssna till, kan nämnas Dick Harrisson, känd professor vid Lunds universitet. Han kommer att hålla två föreläsningar. Den ena handlar om Bergslagen - den svenska industrins historiska hjärtland och den andra om Upprorsmän, biskopar, borgbyggare och upptäckare - en historisk resa genom Västra Mälardalen.

Brott och straff i Stranda härad

Vid PLF:s föreningsmöte den 25 maj fick åhörarna lyssna till ett intressant föredrag om Brott och straff i våra trakter med tonvikt på 1600-talet. Jonny Nilsson är en engagerad forskare, som plöjt igenom många domstolsprotokoll och därmed skaffat sig en djup inblick i hur synen på brott och straff har förändrats genom tiderna.

Eftersom Mönsterås låg mitt i häradet, var det där man placerade tingshuset. Det äldsta var placerat strax söder om kyrkan och fanns redan på 1630-talet. Med åren blev det gammalt och nerslitet, och år 1800 fick man ett nytt tingshus. Det användes så länge Mönsterås fick vara tingsplats, ända till 1938.

På 1600-talet dominerade sedlighetsbrotten, medan stölder var mera ovanliga. Det var bibelns ord om att ”den hor bedriver ska döden dö”, som låg bakom de stränga straffen. Mellan 1618 och 1699 var sedlighetsbrottan 40%, våldsbrotten 19% och stölderna bara 16%. Det är först på 1900-talet, som stölderna börjar dominera brottsstatistiken, och anledningen är främst det ökande antalet konsumtionsvaror. Våldsbrotten var ovanligt höga på 1600-talet. I Stockholm t.ex. mördades varje år 55 av 100 000. I dag är siffran 1-2 av 100 000. Sin lägsta nivå når våldsbrotten under mellankrigstiden, då samhället och föreningsrörelsen har fostrat folket.

Ett mycket vanligt straff för äktenskapsbrott var, att man brändes på bål. Längre fram ”mildrades” straffet till halshuggning och så småningom kunde männen slippa undan med gatlopp och kvinnorna med risbastu. Trots de stränga straffen var det förvånansvärt många som bekände, och anledningen var, att rädslan för Guds straff var ännu större. En annan föreställning var, att Guds vrede kunde drabba hela landet. Det krävdes emellertid en bekännelse, för att man skulle bli

Uppmärksamma åhörare lyssnar

Jonny Nilsson berättar

avrättad, och om man framhärjade i sitt nekande, blev man oftast frikänd, men man utsattes för mycket starka påtryckningar. Det finns exempel på, att flera präster kunde bedja många böner och sjunga många psalmer för den anklagade, för att få honom att mjukna. Det finns också exempel på rena skenavrättningar för att skrämja till underkastelse.

Ett annat vanligt sedlighetsbrott var tidelag, d.v.s. samlag mellan människor och djur. Man räknar med att 700 huvudsakligen män i Sverige, ett 20-tal i Småland, dömdes till döden för detta. Straffet blev ofta att man brändes på bål tillsammans med djuret. Anledningen var, att man var rädd för att ett odjur, en best, skulle födas som ett resultat av samlaget.

Förr i tiden betydde hedern mer för människorna än i våra dagar. Fick man inte upprättelse, blev man socialt isolerad. Ofta drog man varandra inför tinget just för att få den upprättelsen. Då kunde man visa upp sina blåmärken, som man fått vid något slagsmål. Domare och nämndemän räknade blåmärkena och dömde ut böter efter antal och storlek. Man fick också lyssna på många smådeord och utdöma böter efter detta. Vanliga smådeuttryck var ”lättfärdig hora”, skabbhynda och skabbhora. Språkfantasin var stor, när det gällde att smäda en ovän. En präst blev t.o.m. kallad för ”tjockskallad halv neger”.

Tron på trolldom och häxeri levde kvar långt in på 1800-talet. Värst var det naturligtvis under häxhysterin på 1680-talet. Då hade man den föreställningen, att ”barn kan inte ljuga”. Det ledde till att många oskyldiga blev brända på bål. När man drabbades av en sjukdom eller olycka, när kor sinade och skörden slog fel, var det naturligtvis en ondsint, trollkunnig granne, som låg bakom eländet.

Anders Thunberg

Utbetalning av löner till båtsmän i Stranda härad

Under Karl XII:s tid, under det stora nordiska kriget, tjänstgjorde båtsmän från Smålands kompani 1714 ombord på örlogsskeppet Södermanland. Under sina kryssningar hade skeppet tagit en del fientliga fartyg som priser, och enligt reglerna skulle besättningen äga sin andel i dessa prispengar. Det tog emellertid sin rundliga tid, innan de fick ut sina små slantar. Först 1736 kunde nämligen kompaniskrivaren Nils Beckman vid tinget uppvisa en förteckning på båtsmän från häradet, som skulle få prispengarna från 1714, däribland var flera från Döderhults socken.

Anno 1736 den 18-23 juli hölls med allmogen i Stranda härad laga och ordinarie sommarting på vanlig tingstad i Mönsterås, närvarande kronolänsman Johan Hagman och häradsnämnden.

Den 21 juli, mål nr. 25

Kompaniskrivaren välbetrodde Nils Beckman uppläste en förteckning på de båtsmän av Smålands kompani och detta härad, som år 1714 varit kommenderade uppå kronoskeppet Södermanland med herr kapten Kiörning, med begäran att undersöka om de är i livet eller har arvingar efter sig, emedan penningar skall vara utbetalda av Kungl. Maj:t och Kronan, att avlöna dem med för nämnda år uppgående priser, varför tingsrätten åtog sig detta ärende.

Båtsmannen Abraham Enfaldig befanns efter nämndens intyg vara död, men har en syster som lever och bor i Ålems socken. Per Plomgren är död, men har arvingar efter sig i Misterhults socken. Per Dansare lever och tjänar ännu, Jeremias Saktmodig är död, har syskon efter sig i Ålems socken. Joen Skiellman är död, men dess moder lever ännu. Anders Blomma lever och är föravskedad. Nils Lunta lever ännu i Ålems socken. Bengt Gädda är död och har barn efter sig. Nils Lustig är död, men hans barn lever. Nils Sparryttare är död, men barn efter honom lever. Joen Oxelgren är död, men har barn efter sig. Nils Örnfjäder är död, men har lämnat barn efter sig i livet.

Gumme Sjöman är död, men dess son lever. Erik Krokstorp är död, men barn lever efter honom. Daniel Nyman lever och tjänar ännu. Per Åhman är död, men har efterlevande barn. Olof Gröning lever ännu

och har fått avsked. Per Nyman är död, men hustru och barn lever. Lars Svart lever och tjänar ännu. Nils Plunderskruf är död, men dess son lever. Måns Saktmodig lever ännu i Mönsterås socken. Jöns Ödman är död, men hans föräldrar lever ännu i Mönsterås socken. Erik Lustig är död, men barn efter honom lever.

Axel Öhrn är död, men dess barn lever i Döderhults socken. Per Elg lever ännu i nämnda socken. Per Ny är död, men har barn som lever. Elias Lustig är död, men dess syskon lever i Döderhults socken. Sven Stark lever ännu i Mönsterås socken. Anders Löfring är död, men har barn i livet efter sig. Per Bos är död, men barnen lever. Anders Hägg är död, men dess hustru lever i Ålems socken. Daniel Spelman är död, dess hustru och barn lever i nämnda socken. Lars Bäck är död, men hustru och barn lever. Anders Måsa är död, men hustru och barn lever. Nils Elg är död, men hustru och barn lever. Staffan Lång är död, men hustru och barn lever. Sven Råbock är död, men hustru och barn lever. Sven Åhrman är död, men hustru och barn lever. Per Kämpe lever och tjänar ännu. Håkan Anka är död, dess barn lever i Fliseryds socken. Per Skruf är död, har bar efter sig i nästbenämnde socken. Olof Trogen är död, men har barn efter sig samt hustru i Ålems socken. Nils Blomma lever och tjänar ännu.

Joen Stycke är död, men barn lever efter honom i Döderhults socken. Hemming Andrake är död, dess hustru och barn lever i Mönsterås socken. Nils Öhrn är död, men dess barn lever. Måns Åhl är död, men barn efter honom lever. Håkan Lång är död, hustru och barn lever i Kristdala socken. Erik Döfvestad är död, men hustru och barn lever efter honom i Döderhults socken. Olof Kruslock lever och tjänar ännu. Per Skiälberg är död, men lämnat barn efter sig i Ålems socken, som ännu lever och Jöran Gunberg lever ännu, är föravskedad och bor i Ålems socken, vilket kompaniskrivaren Beckman efter begäran skall meddelas till bevis av protokollet, samt att de ännu i livet varande båtsmän och de avlidnes arvingar så i detta som Norra Möre härads fullmäktige kompaniskrivare i nåder förut berörda tilldelade prispengar uttagna å deras vägnar och varom också därav sin del leverera.

Anders Rotvikier

Stranda härad finns omnämnt i historiska källor ända sedan mitten på 1400-talet. Tidigare kallades häradet Norrabygd. År 1443 skrevs Strandabygd och år 1447 skrevs Strandah hærat. Det omfattade den östra kustnära delen av smålandet Handbörd. Huvuduppgiften var att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I Norden användes häradsnamnet i hela Danmark, i södra Norge och i de svenska götalandskapen. Första gången Mönsterås omnämns som tingsplats var den 30 juli 1543.

EFTERLYSNING

Vem är den elegante soldaten på bilden?

Jag har fått bilden mig tillsänt av min kusin Daniel Johansson på Blidö i Stockholms norra skärgård. Han har frågat mig om det kan vara vår gemensamma morfar och det undrar jag också. Jag har aldrig sett min morfar på bild tidigare, vad jag vet.

Det skulle vara en stor glädje för oss båda om vi kunde få reda på vem det är och är det vår morfar skulle det glädja oss än mer. Vår gemensamma morfar hette Ernst Karlsson och var vid sin död 19410519 bosatt i

torpet Träthult, Tuna socken, Kalmar län. Han föddes 18830824 i Tuna socken och var gift med Anna och de hade tre barn Ruth, Linnea och Edith.

Om någon kan bekräfta att det verkligen är Ernst Karlsson på bilden, vore jag tacksam om ni kontaktar mig.

Telefon 0490-720 68

mobil 070-94 88 442

Mail ulf@waltersson.com

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 105

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husf.
20130701	Alseda	ALS		1941-1944				
20130606	Bäckaby	BÄY		1941-1952				
20130705	Bäckebo	BÄC		1859-1860				
20130613	Döderhult	DÖD		1940-1952				
20130404	Edshult	EDS		1669-1720 1764-1870	1669-1711 1764-1870			
20130610	Eksjö	EKS			1901-1946			
20130610	Eksjö Landsf.	EKL			1901-1946			
20130608	Frödinge	FRÖ		1942-1944				
20130804	Föra	FÖR	1660-1942					
20130708	Gränna landsf.	GRL			1901-1946			
20130707	Gränna stadsf.	GRS			1901-1946			
20130712	Gårdveda	GÅR			1936-1946			
20130607	Hallingeberg	HAL		1942-1948				
20130608	Hjorted	HJO		1942-1964				
20130404	Hässleby Mariannelund	HÄS		1941-1942				
20130623	Högsby	HÖG	1635-1780	1635-1780	1630-1752			
20130623	Höreda	HÖR		1941-1950				
20130711	Ingatorp	ING		1940-1960				
20130712	Järeda	JÄR			1900-1946			
20130626	Järsnäs	JÄN	1776-1940	1776-1940	1776-1940			
20130802	Karlstorp	KAT		1941-1957				
20130702	Kisa	KIS	1804-1823	1804-1823	1824-1837			
20130424	Kläckeb erga	KLÄ		1920-1950				
20130613	Kristdala	KRI		1946-1948				
20130627	Kristvalla	KRV	1942					
20130409	Kräkshult	KHU		1940-1955				
20130603	Kräksmåla	KRÅ			1941-1943			
20130521	Källa	KÄL	1695-1942	1695-1942	1695-1971			
20130608	Loftahammar	LOH		1942-1944				
20130701	Madesjö	MAD	1942					
20130606	Misterhult	MIS		1942-1951				
20130506	Mönsterås	MÖN	1941-1942	1940-1954				
20130720	Mörlunda	MÖR			1844-1892			
20130606	Norra Ljunga	NLJ		1941-1946				
20130627	Nybro	NYB			1932-1949			
20130805	Näsby	NBY		1941-1944				
20130608	Odensvi	ODE		1942-1968				
20130529	Oskarshamn	OSK		1944-1947				
20130416	Påskallavik	PÅS	1941-1942	1941-1942				
20130613	Rankvälla	RAM	1889-1894 1941-1942		1881-1886			

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husf.
20130403	Ryssby	RYS			1784-1814			
20130805	Stockaryd	STO		1941-1952	1901-1946			
20130521	Sävsjö	SÄV		1947-1965				
20130607	Törnsfall	TÖR		1942-1968				
20130627	Vallsjö	VAÖ		1941-1946	1901-1946			
20130614	Vetlanda	VET		1946-1955				
20130611	Visingsö	VIÖ			1901-1946			
20130527	Ås	ÅHS		1941-1969				
20130701	Örsjö	ÖRS	1894					

Antalet poster i databasen är i dag 4 867 344

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
3098	Nils-Erik Hillenhage	Rekordvägen 10, Lgh 1301	134 39	GUSTAVSBERG	08-571 511 08
3099	Jan-Olof Thorstensson	Runtorp 401	388 99	PÅRYD	0480-44 30 62
3100	Kjell Dahlström	Kåperyd 6	562 40	TABERG	036-291 24 41
3101	Lisbeth Joabsson	Storgatan 96	360 51	HOVMANTORP	0478-412 74
3102	Åsa Persson	Klövervägen 4	388 32	LJUNGBYHOLM	0480-311 15
3103	Inger Gustavsson	Bastugatan 14	579 92	HÖGSBY	0491-206 26
3104	Rolf Arnesson	Sturegatan 17	364 31	ÅSEDA	04474-713 86
3105	Sven-Erik Stenberg	Pallisedvägen 10, Lgh 1301	141 74	SEGELTORP	08-646 59 07
3106	Pia Rapp	Kolbergavägen 47	572 40	OSKARSHAMN	0491-176 69
3107	Bengt Hellsten	Armökroken 8	386 51	MÖRBYLÅNGA	0485-408 37
3108	Jan Fredman	Tingshusgatan 4	937 31	BURTRÄSK	
3109	Mark D Johnson	507 E. Grove St. WI 53066	Oconomowoc, USA		001-262 567-7328
3110	Curt Malting	Regementsgatan 8 a, Lgh 1201	831 41	ÖSTERSUND	063-12 28 70
3111	Kjell Tirbäcken	Klintgatan 6	590 83	STOREBRO	0492-205 92
3112	Göran Olsson	Åbrovägen 8 A	590 42	HORN	0494-361 54
3113	Rikard Svensson	Lådingsfall 112	598 91	VIMMERBY	0492-303 69
3114	Margaretha Andersson	Ängslyckevägen 9	597 43	ÅTVIDABERG	0120-127 41
3115	Margareta Björklund	Tallens väg 3	740 12	KNUTBY	0174-431 39
3116	Per Larsson	Ishockeyvägen 14	175 45	JÄRFÄLLA	08-580 101 20
3117	Leon Axelsson Widén	Slånbergsvägen 7 E, Lgh 1102	572 37	OSKARSHAMN	

Medlemsläget

Antalet medlemmar är idag 1620, varav 1520 har betalat för 2013. Vi bifogar för sista gången påminnelse till de som inte har betalat för detta år, dessa stryks i medlemsregistret. Eftersom vi ger ut en ny version av våra CD-

skivor nästan varje år så är det ren för-tjänst att vara ständig medlem vid köp av ny version. Ständig medlem som köpt motsvarande skiva tidigare betalar endast 150 kr, mot 300 kr för tillfälliga medlemmar.

Välkommen till våra lokaler på Kyrkogårdsgatan 11

måndagar 17.00 – 20.00. Ansvariga:

2/9	Sam Blixt och Leif Rydström	21/10	Anders Rotviker och Birgitta Dahleman
9/9	Gunnar Håkansson och B M Ekstrand	28/10	B M Ekstrand och Ingvar Andersson
16/9	Anders Rotviker och Birgitta Dahleman	4/11	Sven-Åke Fogelqvist och Leif Rydström
23/9	Sven-Åke Fogelqvist och Leif Rydström	11/11	Ingvar Andersson och Anders Rotviker
30/9	Sam Blixt och Leif Rydström	18/11	Gunnar Håkansson och Ulf Waltersson
7/10	Gunnar Håkansson och Ulf Waltersson	25/11	Sam Blixt och Leif Rydström
14/10	Ingvar Andersson och Anders Rotviker	2/12	B M Ekstrand och Ingvar Andersson

Vi har även öppet torsdagar kl 14.00 - 16.00 udda veckor fr o m den 12 sept

Tidsplan fram till året slut

År	Vecka	Dag	Tid	Verksamhet	Lokal
2013	36	4/9	18.00	Styrelsemöte	Kyrkogårdsgatan
	37	14/9	14.00	Föreningsmöte	Kristdala
	41	9/10	18.00	Styrelsemöte	Kyrkogårdsgatan
	43	23/10		PLF-nytt nr 107	-"-
	45	6/11	18.00	Styrelsemöte	-"-
	46	16/11	14.00	Föreningsmöte	-"-
	49	4/12	18.00	Styrelsemöte	-"-

Brevfrågor på databasen sänds till
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-76 08 78

**Telefontider till PLF-lokalen:
Tisdagar 13.⁰⁰ - 16.⁰⁰**

Plusgironummer 40 09 38-7

Bankgironummer 386-0475

E-post: info@plfoskarshamn.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du når med adressen **www.plfoskarshamn.se**.

Under rubriken internet-sökning hittar du vårt elektroniska formulär. Eller direkt med frankerat kuvert (2 x 6 kronor) till

PLF, Box 23, 572 21 Oskarshamn

Tel. 0491-76 08 78

Edith Carlsson, Kumlemar 304

380 53 FLISERYD Tel. 0491-930 14.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke medlemmar.

Sänd också med ett

frankerat svarskuvert (2 x 6.00 kr = frimärke)!

Avgifterna för svar på brevfrågor sändes in via plusgiro. OBS! Sänd ej kontanter tillsammans med sökblankett och brev.

Pengarna sänds via plusgiro. Meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå missförstånd om detta.

**Nästa nummer av PLF-nytt
kommer ut den 23/10 2013**